

8. Milli Fəaliyyət Planının həyata keçirilməsi ilə bağlı Tədbirlər

Sıra №-si	Tədbirin adı	Əsas icraçılar	Digər icraçılar	İcra müddəti	İlkin nəticə	Aralıq nəticə	Yekun nəticə
8.1. Öhdəlik daşıyan şəxslər üzrə preventiv sistemin gücləndirilməsi							
8.1.1. Müştəri profili məlumatlarının toplanması və müştəri profili risklərinin qiymətləndirilməsi sahəsində tədbirlər							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən müştəri profili risklərinin (müştəri, coğrafi yerləşmə, məhsul, xidmət və çatdırılma kanalları) müəyyən edilməsi ilə bağlı qanunvericiliyin tətbiqi mövzusunda işçi görüşlərin, təlim	MMX, ƏN, DVX Tövsiyə edilir: AMB, VK	aidiyyəti sahəvi qeyri-kommersiya qurumları – ABA, ASA, AFBİA, ANP cəlb edilməklə	İyul, 2023	Müştəri profillərinin tam olaraq komplektləşdirilməsi və müştəri profili riskinin müəyyən edilməsi	Müştəri profillərinin formalaşması zamanı risk əsaslı yanaşmaya keçid	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən risk əsaslı yanaşmanın tətbiqi və institusional risk qiymətləndirilməsi üçün

	və müzakirələrin həyata keçirilməsi						əsasların formalaşdırılması
2.	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə mövcud müştəri profili məlumatlarının qanunvericiliyin yeni tələblərinə uyğun olaraq tam şəkildə toplanmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN Təvsiyə edilir: AMB, VK		Banklara, həyatın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan yerli və xarici sığortaçılara münasibətdə – mart, 2024			

				<p>Digər maliyyə institutlarına münasibətdə – mart 2025</p> <p>Qeyri-maliyyə institutları və peşə sahiblərinə münasibətdə – mart, 2024</p>			
3.	<p>Müştərilərə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən təqdim olunan məhsul, xidmət və çatdırılma kanallarının xüsusiyyətləri ilə bağlı risk faktorlarının</p>			<p>Dekabr, 2023</p>			

	qiymətləndirilməsinin təmin edilməsi						
4.	Müştəri profilləri üzrə risk dərəcələrinin öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən formalaşdırılmasının təmin edilməsi			Banklara, həyatın yığım sığortası fəaliyyəti ilə məşğul olan yerli və xarici sığortaçılara münasibətdə – mart, 2024 Digər maliyyə institutlarına münasibətdə – mart, 2025 Qeyri-maliyyə			

				institutları və peşə sahiblərinə münasibətdə – mart, 2024			
8.1.2. Sahəvi və ölkə səviyyəsində müəyyən edilmiş risklər əsas götürülməklə institusional risk qiymətləndirilməsinin aparılması sahəsində tədbirlər							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən illik institusional risk qiymətləndirməsinə (bu qiymətləndirməni kənar mütəxəssislərin aparması halı istisna olmaqla) dair metodologiyanın hazırlanmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK		2025	İnstitusional səviyyədə risklərin qiymətləndirilməsi üzrə metodologiyaların hazırlanması	İnstitusional səviyyədə risklərin başa düşülməsi və bu risklərin azaldılmasına dair addımlar atılması	Sahəvi risk qiymətləndirilmə-lərinin keyfiyyətinin artırılması
2.	İllik institusional risk qiymətləndirilməsinə dair metodologiya	DVX, ƏN Tövsiyə		2025-ci ilin birinci rübü ərzində			

	üzrə öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən illik əsasda aparılmış institusional risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin əldə edilməsinin təmin olunması	edilir: AMB, VK					
8.1.3. İrihəcmli nağd əməliyyatlar üzrə müntəzəm monitoring sisteminin formalaşdırılması							
1.	Müştəri profili üzrə risk dərəcəsinə müvafiq olaraq irihəcmli hesab edilə bilən nağd əməliyyatların araşdırılmasında vahid yanaşmanın təmin edilməsi məqsədilə	MMX	DVX, ƏN, AP Tövsiyə edilir: AMB, VK (aidiyyəti sahəvi qeyri-	Sentyabr, 2023	İrihəcmli nağd əməliyyatların araşdırılması üçün metodoloji yanaşmaların formalaşdırılması	İrihəcmli nağd əməliyyatlar aparan müştərilərin işgüzar münasibətlərinin mütəmadi monitoringi sisteminin formalaşdırıl	Vəsaitin mənbəyi bilinməyən və ya şübhə yaradan hallarla bağlı hesabatlılığın təmin edilməsi və təxirəsalınma

	metodologiyanın və risk indikatorlarının formalaşdırılması		kommersiya qurumları - ABA, ASA, AFBİA, ANP cəlb edilməklə)			ması	z addımlar atılması təcrübəsinin formalaşdırılması
2.	Riskin yüksək olduğu hallarda nağd əməliyyatlar aparan müştərilərin vəsaitlərinin mənbəyinin müəyyən edilməsi məqsədilə işgüzar	DVX Təvsiyə edilir: AMB, VK		2024			

	münasibətlərin monitorinqinin intensivliyinin artırılması mexanizminin yaradılması						
8.1.4. Dövlət qeydiyyatına alınmış fiziki mövcudluğu olmayan hüquqi şəxslərlə (bundan sonra – şel şirkət) işgüzar münasibətlərin qurulması və davam etdirilməsi üçün mexanizmlərin formalaşdırılması							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən hüquqi şəxslərlə işgüzar münasibətlərin məqsəd və	MMX		İyul, 2023	Şel şirkət olan müşəriilərin müəyyən edilməsi	Müəyyən edilmiş şel şirkətlərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş	Şel şirkətlərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın

	<p>mahiyyətinin araşdırılması, bu çərçivədə onların şəxsi şirkət olub-olmamasının araşdırılmasına dair metodoloji meyarların hazırlanması</p>					<p>əmlakın leqallaşdırılması məqsədilə istifadə olunmasının tipik üsul və vasitələrinin müəyyən edilməsi</p>	<p>leqallaşdırılması məqsədilə istifadənin qarşısının alınması</p>
2.	<p>Hüquqi şəxsin şəxsi şirkət olub-olmamasının araşdırılmasına dair metodoloji meyarların tətbiqi təcrübəsinin formalaşdırılması</p>	<p>DVX</p> <p>Tövsiyə edilir: AMB, VK</p>		2024			
3.	<p>Müəyyən edilmiş şəxsi şirkətlərlə işgüzar münasibətlərin</p>	MMX	ƏN	Sentyabr, 2023			

	dayandırılmasına dair beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və qanunvericiliyin təkmilləşdirilməsi zərurətinin araşdırılması						
8.1.5. Birdəfəlik əməliyyatların monitorinqi mexanizminin qurulması							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin fəaliyyət xüsusiyyətlərindən asılı olaraq birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısının hazırlanması	MMX	ƏN, DVX Təvsiyə edilir: AMB, VK (aidiyyəti	Avqust, 2023	Birdəfəlik əməliyyatlarda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarının	Birdəfəlik əməliyyatlar üzrə əhatəli hesabatlılıq rejiminin yaradılması	Birdəfəlik əməliyyatların monitorinqə cəlb edilməsi

			sahəvi qeyri-kommersiya qurumları - ABA, ASA, AFBİA, ANP cəlb edilməklə)		müəyyənləşdirilməsi		
2.	Birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısı hazırlandıqdan sonra icra edilən birdəfəlik əməliyyatlar zamanı müştəri uyğunluğu tədbirlərinin tətbiqinə nəzarətin	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK	MMX	Birdəfəlik əməliyyat növlərinin siyahısı formalaşdırıldıqdan sonra mütəmadi			

	təmin edilməsi						
8.1.6. Benefisiar mülkiyyətçinin müəyyən edilməsi mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi							
1.	Benefisiar mülkiyyətçinin müəyyən edilməsinə dair metodologiyanın təkmilləşdirilməsi	MMX		Mart, 2023	Benefisiar mülkiyyətçinin müəyyənləşdirilməsi-nə dair tələbləri əhatə edən normativ xarakterli aktların qəbulu	Benefisiar mülkiyyətçilər barədə məlumatlara əlçatanlığın təmin edilməsi	Benefisiar mülkiyyətçinin müəyyən edilməsinin təkmilləşdirilməsi
2.	Qanunvericiliyin yeni tələblərinə və təkmilləşdirilmiş metodologiyaya uyğun olaraq müştərilərə münasibətdə benefisiar mülkiyyətçinin	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK		Mütəmadi			

	müəyyən edilməsi mexanizminin formalaşdırılması						
8.1.7	Öhdəlik daşıyan şəxslərin daxili nəzarət proqramının qanunvericiliyin yeni tələblərinə uyğun qurulmasının təmin olunması	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, VK		Mütəmadi	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsiə qarşı mübarizə infrastrukturunun qurulması	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsiə qarşı mübarizə üzrə potensialın artırılması	Öhdəlik daşıyan şəxslərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsiə qarşı mübarizə üzrə preventiv tədbirlərin tam tətbiq

							edilməsi
<p>8.2. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində nəzarət mexanizmlərinin təkmilləşdirilməsi</p>							
<p>8.2.1. İllik əsasda sahəvi risk qiymətləndirilməsinin həyata keçirilməsi və ölkə risk qiymətləndirilməsinin yenilənməsinin təmin edilməsi</p>							
1.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsinə dair metodoloji əsasların müəyyən edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK Tövsiyə edilir: AMB, VK	MMX	Avqust, 2023	Sahəvi risk qiymətləndirilməsinin aparılmasına dair beynəlxalq təcrübənin araşdırılması	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi üzrə indikatorların müəyyən edilməsi	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi-nə dair metodologiyanın hazırlanması
2.	İnstitusional risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin sahəvi	DVX, ƏN Tövsiyə		2024-cü ildən etibarən illik	İnstitusional risklərin müntəzəm	İnstitusional risklərin başa düşülməsi və	Sahəvi risk qiymətləndirilməsinin

	risk qiymətləndirilməsində nəzərə alınması ilə bağlı mexanizmlərin formalaşdırılması	edilir: AMB, VK		əsasda	qiymətləndirilməsi təcrübəsinin formalaşdırılması	azaldılmasına nəzarət mexanizminin formalaşdırılması	effektivliyinin artırılması
3.	Nəzarət orqanları tərəfindən sahəvi risk qiymətləndirilməsi aparılmasının təmin edilməsi	DVX, ƏN, DQİDK Təvsiyə edilir: AMB, AP, VK		İllik əsasda	Müxtəlif sektorlar üzrə sahəvi risk qiymətləndirilməsi hesabatlarının hazırlanması	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi nəticələri üzrə məlumatlandırma fəaliyyətlərinin icrası	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi əsasında ölkə risk qiymətləndirilməsinin yenilənməsi
4.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin "Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə	DVX, ƏN, DQİDK Təvsiyə edilir: AMB, AP, VK		2024-cü ildən etibarən illik əsasda			

	qarşı mübarizə haqqında” Azərbaycan Respublikası Qanununun 20.2–ci maddəsinə uyğun olaraq yaradılan Koordinasiya Şurasına (bundan sonra – Koordinasiya Şurası) təqdim edilməsi						
8.2.2. Nəzarət orqanlarının potensialının gücləndirilməsinə dair tədbirlər görülməsi							
1.	Nəzarət orqanlarında ixtisaslaşmış struktur bölməsinin yaradılması məsələsinin nəzərdən keçirilməsi və kadr potensialının artırılması	DVX, DQİDK, ƏN Tövsiyə edilir: AMB, AP, VK		2023	Nəzarət orqanlarının bu sahədə ixtisaslaşmış işçilərinin say tərkibinin optimallaşdırılması	Nəzarət orqanlarında mütəmadi və hədəfli təlim proqramlarının tətbiqi	Nəzarət orqanlarının işçi heyətinin potensialının gücləndirilməsi
2.	Nəzarət orqanlarının	DVX, ƏN,	MMX	Təlim planı			

	əməkdaşları üçün sahəvi risklərə uyğun olaraq illik təlim planına əsasən təlimlər keçirilməsi	DQİDK Tövsiyə edilir: AMB, AP, VK		üzrə mütəmadi			
3.	Keçirilmiş təlimlər barədə Koordinasiya Şurasına məlumatın təqdim edilməsi			İllik əsasda			

8.2.3. Öhdəlik daşıyan şəxslərə, auditor xidməti göstərən şəxslərə, dini qurumlara, qeyri-hökumət təşkilatlarına, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəliklərinə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə tələblərə, ölkə risk qiymətləndirilməsi zamanı aşkar edilmiş zəifliklərə və təhdidlərə dair təlimlər keçilməsi

1.	Nəzarət orqanları tərəfindən müəyyən edilmiş risklərə (ölkə, sahəvi və institusional) uyğun	DVX, ƏN, DQİDK Tövsiyə edilir:	MMX	Təlim planı üzrə mütəmadi	Müntəzəm və hədəfli təlim proqramlarının formalaşdırılması	Öhdəlik daşıyan şəxslər, auditor xidməti	Risk əsaslı yanaşmaya keçidin təmin edilməsi
----	---	--	-----	---------------------------	--	--	--

	olaraq illik təlim planına əsasən təlimlər keçilməsi	AMB, AP, VK				göstərən şəxslər, dini qurumlar, qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasının filial və nümayəndəlikləri üzrə potensialın yüksəldilməsi	
2.	Keçilmiş təlimlər barədə Koordinasiya Şurasına məlumatın təqdim edilməsi			İllik əsasda			
8.2.4. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə risk əsaslı nəzarətin həyata keçirilməsi üçün tənzimləyici və institusional bazanın formalaşdırılması							

1.	Nəzarət orqanlarının risk əsaslı nəzarət qaydalarının hazırlanması və təsdiq olunması			İyul, 2023			
2.	Sahəvi risk qiymətləndirilməsi əsasında öhdəlik daşıyan şəxslər, auditor xidməti göstərən şəxslər, dini qurumlar, qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və ya nümayəndəlikləri üzrə	DVX, DQİDK, ƏN, Təvsiyə edilir: AP, VK		Oktyabr, 2023	Sektor üzrə risklərin başa düşülməsi	Nəzarət mexanizminin institusional əsaslarının təkmilləşdirilməsi	Qayda əsaslı nəzarət mexanizmindən risk əsaslı nəzarət mexanizminə keçidin təmin edilməsi

	müəyyən edilmiş risklərə uyğun olaraq onların bölgüsünün aparılması						
3.	Hər bir nəzarət orqanı tərəfindən risk əsaslı yanaşma rəhbər tutularaq cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi üzrə 3 illik sahəvi nəzarət strategiyasının hazırlanması			Noyabr, 2023			
8.2.5. Nəzarət orqanları ilə MMX–nin effektiv əməkdaşlıq mexanizmlərinin yaradılması							
1.	Öhdəlik daşıyan şəxslərin qeydiyyat, icazə və	DVX, ƏN Tövsiyə	MMX	Mütəmadi	Nəzarət orqanları ilə MMX arasında	Nəzarət orqanlarının fəaliyyəti üzrə	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş

	<p>lisenziyalaşdırma prosesində və nəzarət yoxlamaları zamanı öhdəlik daşıyan şəxslərdə mühüm iştirak payı sahibinin və benefisiar mülkiyyətçinin, idarəetmə funksiyalarını yerinə yetirən şəxslərin, habelə onlarla yaxın münasibətdə olan şəxslərin vətəndaş qüursuzluğu tələblərinə cavab verib-verməməsini müəyyənləşdirmək üçün MMX-nin məlumatlarından istifadə edilməsi</p>	<p>edilir: AMB, VK</p>			<p>əməkdaşlıq çərçivəsinin genişləndirilməsi</p>	<p>məlumat toplanmasının sistemləşdirilməsi</p>	<p>əmlakın leqallaşdırılması-na və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində ölkədaxilli fəaliyyətin koordinasiyanın təmin edilməsi</p>
--	--	-----------------------------------	--	--	--	---	--

	mexanizminin yaradılması						
2.	Nəzarət orqanları tərəfindən aparılan nəzarət yoxlamalarının sayı, əhatə dairəsi, tətbiq edilən sanksiyaların sayı və xarakteri barəsində statistik məlumatların Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi	DVX, DQİDK, ƏN Tövsiyə edilir: AP, VK		İllik əsasda			
3.	Nəzarət yoxlamaları çərçivəsində öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən təqdim olunan məlumatların	DVX, ƏN Tövsiyə edilir: VK		Mütəmadi			

	<p>yoxlanılması üsullarının təkmilləşdirilməsi, qabaqcıl beynəlxalq təcrübədə tətbiq edilən yoxlama üsullarının ölkəmizdə tətbiqi imkanlarının araşdırılması</p>						
<p>8.2.6. Nəzarət yoxlamaları zamanı şübhəli halların MMX-yə göndərilməsi üzrə sistemə tahlil aparılması və müvafiq tədbirlər görülməsi</p>							
1.	<p>Nəzarət orqanları tərəfindən nəzarət yoxlamalarının gedişində şübhəli hallara dair məlumatların müəyyən edilməsinə və MMX-yə təqdim edilməsinə dair</p>	<p>DVX, ƏN, DQİDK Tövsiyə edilir: AMB, AP, VK</p>		<p>Mütəmadi</p>	<p>Şübhəli hallara dair məlumatların keyfiyyətinin sistemə tahlili</p>	<p>Şübhəli hallara dair məlumatlarla bağlı çatışmazlıqları n aradan qaldırılması</p>	<p>MMX-yə göndərilmiş şübhəli hallar barədə məlumatların effektivliyinin və tamlığının təmin edilməsi</p>

	<p>sistematik təhlillər aparılması, əldə olunmuş nəticələr əsasında şübhəli hallara dair məlumatlarla bağlı çatışmazlıqların aradan qaldırılması sahəsində səmərəli mexanizmlərin müəyyən edilməsi</p>						
2.	<p>Öhdəlik daşıyan şəxslərin MMX-yə təqdim etdiyi şübhəli hallara dair məlumatların MMX tərəfindən geriye məlumatlandırma çərçivəsində verilmiş məlumatlar əsasında</p>	<p>DVX, ƏN</p> <p>Tövsiyə edilir: AMB, VK</p>					

	keyfiyyətinin və istifadəyə yararlılığının yoxlanılması						
8.2.7	Maliyyə institutlarının fəaliyyətinə dair icazələr və lisenziyalar verilməsi zamanı nizamnamə kapitalının mənbəyinin müəyyən edilməsi, mühüm iştirak payının sahibinin, benefisiar mülkiyyətçinin və idarəetmə funksiyalarını yerinə yetirən şəxslərin, habelə onlarla yaxın	NK Tövsiyə edilir: AMB		Dekabr, 2023	Milli qanunvericiliyin müvafiq beynəlxalq standartların tələblərinə uyğunluğunun qiymətləndirilməsi	Milli qanunvericiliyin müvafiq beynəlxalq standartların tələblərinə uyğunlaşdırılması üzrə təkliflər hazırlanması	Məqbul və lazımi keyfiyyətlərə malik olmayan şəxslərin maliyyə institutlarında mühüm iştirak payına malik olmasının, onların benefisiar mülkiyyətçisi

	münasibətdə olan şəxslərin məqbul və lazımi keyfiyyətlərə malik şəxs meyarlarına cavab verməsinin müəyyən edilməsi üzrə qanunvericilik əsaslarının beynəlxalq standartlara uyğunlaşdırılması işlərinin yekunlaşdırılması						olmasının və ya idarəetmə funksiyalarını yerinə yetirməsinin qarşısının alınmasının təmin edilməsi
8.3. Məhkəmə və cinayət təqibi orqanlarının cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində fəaliyyətinin effektivliyinin gücləndirilməsi							
8.3.1. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əməllərinin effektiv cinayət təqibinin həyata keçirilməsi							
1.		Tövsiyə	DVX, DİN,	Avqust, 2023	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş	Cinayət təqibi zamanı	Cinayət yolu ilə əldə

	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətinin təqibi zamanı əməlin tövsifi ilə bağlı yaranan problemlərin həlli üçün təkliflər verilməsi	edilir: Baş Prokurorluq	DTX, MMX, ƏN Tövsiyə edilir: Ali Məhkəmə		əmlakın leqallaşdırılması sahəsində effektiv cinayət təqibinin həyata keçirilməsi üçün qanunvericilik əsaslarının təkmilləşdirilməsi zərurətinin öyrənilməsi	maliyyə təhlili məlumatlarınd an mütəmadi istifadənin təmin edilməsi	edilmiş əmlakın leqallaşdırılması sahəsində effektiv cinayət təqibinə nail olunması
2.	Cinayət təqibinin həyata keçirilməsi zamanı maliyyə təhlili məlumatlarından istifadə edilməsi təcrübəsinin genişləndirilməsi və	Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq DTX,		Mütəmadi			

	bu məlumatlara olan ehtiyacların təhlil edilməsi, müvafiq çağırışlara yönələn tədbirlərin həyata keçirilməsinə şərait yaradacaq təkliflər hazırlanması	DVX, DİN					
8.3.2. Predikativ cinayətlərin ibtidai araşdırılması zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın effektiv axtarışı, müsadirə edilməsi və aktivlərin bərpası mexanizmlərinin yaradılması							
1.	Cinayət təqibi üzrə ibtidai araşdırma zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın axtarışı, müəyyən edilməsi və aktivlərin bərpası sahəsində fəaliyyətin	DTX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		2023	Paralel maliyyə araşdırması sahəsində qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi və qiymətləndirilməsi	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanların maddi-texniki və informasiyaya çıxış imkanları	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması sahəsində effektiv cinayət

	səmərəliliyinin artırılması məqsədilə paralel maliyyə araşdırmasının aparılması sahəsində beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi				əsi	ilə təmin edilməsi, maliyyə məlumatlarının əldəedilmə müddətinin azaldılması	təqibinə nail olunması
2.	Cinayət təqibini həyata keçirən aidiyyəti dövlət orqanlarında paralel maliyyə araşdırmasını həyata keçirəcək ixtisaslaşmış struktur bölmələrinin yaradılmasının mümkünlüyü və məqsədamüvafiqliyinin araşdırılması	DTX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		İyun, 2024			
3.	Cinayət təqibini	DİN, DTX,	Tövsiyə	İyun, 2024			

	həyata keçirən orqanların maliyyə məlumatlarını çevik əldə etməsinə və onlardan operativ istifadə etməsinə imkan verən infrastrukturun qurulması	DGK, DSX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq	edilir: AMB				
4.	Cinayət təqibi üzrə ibtidai araşdırma zamanı maliyyə sahəsində araşdırmaların effektiv aparılması üsullarına dair müvafiq təlimatın hazırlanması	Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq	MMX	İyun, 2024			

8.3.3. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi hallarının müəyyən edilməsi məqsədilə cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarda sistemik strateji təhlillər aparılmasına imkan verən

mexanizmlərin qurulması							
1.	Cinayət təqibini həyata keçirən aidiyyəti orqanlarda strateji təhlillər aparılması üçün zəruri resursların ayrılması	DİN, DTX, DVX		2023	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdidlərin cinayət təqibini həyata keçirən orqanlar tərəfindən öyrənilməsi	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində preventiv tədbirlərin gücləndirilməsi məqsədilə ölkədaxili əməkdaşlıq mexanizmlərinin effektivliyinin artırılması	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdidlərin minimum səviyyəyə salınması
2.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın formalaşma mənbəyinin müəyyən edilməsi məqsədilə iqtisadi və statistik məlumatlar əsasında strateji təhlillər aparılması, əsas təhdidlərinin öyrənilməsi və buna qarşı mübarizə tədbirlərinin	Təvsiyə edilir: Baş Prokurorluq		Mütəmadi			

	gücləndirilməsi						
3.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasında və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsində əsas təhdid doğuran cinayətlər üzrə xarici və daxili risk amilləri nəzərə alınmaqla təhlillər aparılması			Mütəmadi			
4.	Strateji təhlillər əsasında taktiki planların hazırlanması və yenilənməsi			Mütəmadi			
8.3.4. MMX tərəfindən təqdim edilən məlumatların vahid sistemdə qeydiyyatı, izlənməsi və geriye məlumatlandırılma infrastrukturunun qurulması							
1.	MMX tərəfindən təqdim edilmiş məlumatlar üzrə	DİN, DTX, DVX, ƏN		2023	Məlumatlardan istifadəyə dair əhatəli elektron	Məlumatlarda n istifadəyə dair elektron	MMX və cinayət təqibini

	cinayət işlərinin açılıb–açılmamasına, həmin məlumatlardan cinayət təqibi zamanı istifadə edilib–edilməməsinə, habelə məhkəmə hökmlərinə dair sistemətik geriyyə məlumatlandırma mexanizminin yaradılması	Tövsiyyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə			qeydiyyat sisteminin yaradılması	qeydiyyat sisteminə aidiyyəti orqanların buraxılışının təmin edilməsi	həyata keçirən müvafiq orqanlar arasında müntəzəm məlumat mübadiləsinin təmin edilməsi
2.	Maliyyə təhlili məlumatlarının əsas rol oynadığı və araşdırması uğurla nəticələnən cinayət işləri üzrə tipologiyaların hazırlanması	Tövsiyyə edilir: Baş Prokurorluq DİN, DTX		Mütəmadi			
8.3.5. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əməlinin effektiv istintaqı məqsədilə strukturdaxili							

ixtisaslaşma aparılması							
1.	Azərbaycan Respublikası Cinayət Məcəlləsinin 193-1-ci maddəsi üzrə ibtidai araşdırma aparmaq səlahiyyəti olan orqanlarda bu sahədə ixtisaslaşmış müstəntiqlərin formalaşdırılmasının təmin edilməsi	DİN, DTX, DVX Tövsiyə edilir: Baş		May, 2023	Cinayət təqibini həyata keçirən müvafiq orqanlarda cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması sahəsində ixtisaslaşmış müstəntiqlərin potensialının gücləndirilməsi üçün tədbirlər görülməsi	Cinayət təqibini həyata keçirən müvafiq orqanlarda peşəkar kadr potensialının formalaşdırılması
2.	Müstəntiqlərin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı ilə bağlı təlimlərə cəlb edilməsi	Prokurorluq		Mütəmadi	cinayətlərinin təqibi üzrə ixtisaslaşmanın təmin edilməsi		
8.3.6. Predikativ cinayətin ibtidai araşdırılması səlahiyyəti digər istintaq orqanına aid olan cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əməllərinin cinayət təqibinin həyata keçirilməsi üçün istintaq qruplarının							

yaradılması təcrübəsinin genişləndirilməsi və
ibtidai araşdırmaya nəzarətin gücləndirilməsi

1.	Əməldə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətinin əlamətləri müəyyən edildikdə predikativ cinayət üzrə ibtidai istintaqın mövcud olması barədə cinayət təqibini həyata keçirən orqanlar arasında kommunikasiya mexanizminin yaradılması	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		2023	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin istintaqı üzrə ixtisaslaşdırılmış müstəntiqlərdən ibarət istintaq qruplarının birgə fəaliyyətinin təmin edilməsi	Hüquq mühafizə orqanları arasında effektiv əməkdaşlığın formalaşdırılması	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinə qarşı mübarizə potensialının gücləndirilməsi
2.	Predikativ cinayətlərin ibtidai araşdırılması zamanı istintaq	DİN, DTX, DVX		Mütəmadi			

	qruplarının yaradılması təcrübəsinin təşviq edilməsi	Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq					
8.3.7 .	Tamah məqsədilə törədilən cinayətlər üzrə ibtidai istintaq aparılarkən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əlamətlərinin mövcudluğunun yoxlanılmasına ibtidai araşdırmaya prosessual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorların nəzarətinin effektivliyinin	Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		Mütəmadi	Tamah məqsədilə törədilən cinayətlərdə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əlamətlərinin aşkar edilməsi məqsədilə təhlillər aparılması	Tamah məqsədilə törədilən cinayətlər üzrə ibtidai istintaq aparılarkən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əlamətlərinin mövcudluğunun	Əməldə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əlamətlərinin müəyyən edilməsi məqsədilə cinayət işlərinə effektiv prosessual nəzarətin

	artırılması					<p>yoxlanılmasının a ibtidai araşdırmaya prosesual rəhbərliyi həyata keçirən prokurorların nəzarətinin effektivliyinin artırılması ilə bağlı təkliflər hazırlanması</p>	təmin edilməsi
8.3.8	<p>Hakimlərə, prokurorlara və müstəntiqlərə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın ləqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin sübut</p>	<p>ƏN, DVX, DTX, DİN</p> <p>Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə</p>	MMX	Mütəmadi			

	olunmasının spesifik xüsusiyyətlərinə dair təlimlər keçilməsi						
8.4. Maliyyə təhlili məlumatları üzrə infrastrukturun inkişafı							
8.4.1. Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması							
1.	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının yaradılması üçün normativ hüquqi əsasların formalaşdırılması	NK	MMX, DVX, ƏN	2023	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş iş məlumat bazasının yaradılması ilə bağlı beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi	Benefisiar mülkiyyətçilər barədə vahid məlumat bazasının yaradılması məqsədilə qanunvericilik də dəyişiklik edilməsinə dair təkliflər hazırlanması, məlumatlardan istifadə edə biləcək	Benefisiar mülkiyyətçilər barədə vahid məlumat bazasının yaradılması məqsədilə müvafiq normativ hüquqi aktların qəbul edilməsi

						subyektlər dairəsinin müəyyən edilməsi	
2.	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasının fəaliyyətinin təmin edilməsi	MMX, DVX		İyun, 2024	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş iş məlumat bazası üçün infrastrukturun qurulması	Benefisiar mülkiyyətçilərə dair mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasına çıxış imkanlarının təmin edilməsi	Maliyyə araşdırması, habelə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin və predikativ cinayətlərin istintaqı zamanı benefisiar mülkiyyətçi məlumatların

							dan effektiv istifadənin təmin edilməsi
8.5. Vergi nəzarətinin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi çərçivəsində funksionallığının artırılması							
8.5.1. Vergi yoxlamaları zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin, habelə predikativ cinayətlərin aşkar edilməsi və araşdırılması üzrə fəaliyyətin gücləndirilməsi							
1.	Vergi yoxlamaları zamanı sahibkarlıq subyektinin apardığı əməliyyatların cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması aspektindən təhlil edilməsi	DVX		Mütəmadi	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarının araşdırılması üçün vergi yoxlamalarının aparılmasını tənzimləyən əsasların yaradılması	Vergi yoxlamaları zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarının müəyyən edilməsi	Vergi nəzarətinin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılmasına qarşı mübarizədə effektivliyinin təmin edilməsi
2.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması			Mütəmadi			

	şübhələri barədə MMX–nin məlumatlandırılmasını n təmin edilməsi						
3.	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması cinayətlərinin törədilməsinə qarşı mübarizənin gücləndirilməsi, o cümlədən vergidən yayınma ilə bağlı cinayət əməllərinin şəxsinin formal sahibi tərəfindən törədilməsi müəyyən edildiyi halda faktiki sahibin (benefisiar	DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		Mütəmadi	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması əməlləri ilə bağlı təhlillərin aparılması	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı proaktiv mexanizmin formalaşdırılması ilə bağlı təkliflərin hazırlanması	Hüquqi şəxslərdən istifadə etməklə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı proaktiv mexanizmin qurulması

	<p>mülkiyyətçinin) müəyyən edilməsi istiqamətində tədbirlər görülməsi, onun əməlində digər cinayət əlamətlərinin olub-olmamasının ətraflı araşdırılması və cinayət-prosesual qanunvericiliyinə uyğun tədbirlər görülməsi</p>						
4.	<p>Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair müraciətlərin uçotu sisteminin qurulması</p>	DVX		<p>Avqust, 2023</p>	<p>Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair müraciətlərin uçotu sisteminin</p>	<p>Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair müraciətlərin</p>	<p>Aldadılaraq adına hüquqi şəxs yaradılmış təsisçilərə məxsus hüquqi şəxslərə dair müraciətlərin</p>

					yaradılması məqsədilə təkliflər hazırlanması	uçotu sisteminin yaradılması	uçotu sisteminin fəaliyyətinin təmin edilməsi
8.5.2. Hesabına dövlət büdcəsi vəsaitinin daxil olduğu sahibkarlıq subyektlərinin və onların subpodratçılarının fəaliyyətinin sistemativ auditi, şəl şirkətlər və onların benefisiar mülkiyyətçilərinin araşdırılması və qanunvericilikdə müəyyən edilmiş tədbirlərin görülməsi							
1.	Elektron qaimə-fakturalar üzrə təhlillər apararaq hesabına dövlət büdcəsindən vəsait daxil olan sahibkarlıq subyektlərinin müəyyən edilməsi	MMX	DVX	2023	Hesabına dövlət büdcəsi vəsaiti daxil olan sahibkarlıq subyektlərinin maliyyə əməliyyatlarının sistemli təhlili	Hesabına dövlət büdcəsi vəsaiti daxil olan sahibkarlıq subyektləri üzrə nəzarətin gücləndirilməsi	Dövlət büdcəsi vəsaiti üzrə sahibkarlıq subyektləri tərəfindən aparılan əməliyyatların şəffaflığının təmin edilməsi
2.	Sahibkarlıq subyektləri üzrə cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın	MMX	DVX	2023			

	İqallaşdırılması risklərinin qiymətləndirməsi üçün birgə tədbirlərin görülməsi və strateji təhlillər aparılması						
3.	Strateji təhlillərin nəticələri üzrə vergi nəzarətinin keçirilməsi	DVX		2024 - 2025			
4.	Müəyyən edilmiş cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın iqlallaşdırılması halları ilə bağlı hüquq mühafizə orqanlarının məlumatlandırılması	DVX, MMX		2023 - 2025			

8.6. Gömrük nəzarəti tədbirlərinin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın iqlallaşdırılmasına və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə çərçivəsində funksionallığının artırılması

8.6.1. Valyuta sərvətlərinin və milli valyutanın gömrük sərhədindən keçirilməsi zamanı cinayət yolu ilə əldə edilmiş

əmlakın leqallaşdırılması hallarına qarşı mübarizənin gücləndirilməsi							
1.	Beynəlxalq təcrübə əsasında valyuta sərvətlərinin və milli valyutanın transsərhəd daşınma zamanı yoxlanılmasına əsas verən risk indikatorlarının formalaşdırılması	DGK		Avqust, 2023	Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrində valyuta sərvətlərinin və milli valyutanın daşınmasına nəzarət üzrə potensialın gücləndirilməsi	Valyuta sərvətlərinin və milli valyutanın transsərhəd daşınması üzərində risk indikatorları əsasında effektiv monitoring mexanizminin yaradılması	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması-na və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə məqsədləri üçün valyuta nəzarəti mexanizminin effektivliyinin gücləndirilməsi
2.	Gömrük sərhəd buraxılış məntəqələrinin əməkdaşlarının potensialının gücləndirilməsi üçün təlim planları əsasında nəzəri və praktiki təlimlərin	DGK		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi			

	keçilməsi						
3.	<p>Valyuta sərvətlərinin bəyan edilməməsinin və ya düzgün bəyan edilməməsinin cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması, terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi cinayətləri və ya predikativ cinayətlərlə əlaqəli olması, yaxud onların müsadirəsi üçün kifayət qədər əsasların mövcudluğunu müəyyən etmək məqsədilə transsərhəd</p>	DGK		<p>Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi</p>			

	əməliyyatlar üzrə nəticəyönümlü monitorinqlərin həyata keçirilməsi						
8.7. Hüquqi şəxslər üzrə şəffaflığın artırılması							
8.7.1. Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə potensial sui-istifadə amillərinə dair ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması							
1.	Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə potensial sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması məqsədilə aidiyyəti dövlət qurumlarının	DVX, MMX DİN, DTX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		2023	Kommersiya hüquqi şəxsləri üzrə risk qiymətləndirilməsi üçün institusional çərçivənin formalaşdırılması	Kommersiya hüquqi şəxsləri üzrə risk qiymətləndirilməsi-nin həyata keçirilməsi üçün metodoloji əsasların formalaşdırılması	Kommersiya hüquqi şəxslərindən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə

	iştirakı ilə işçi qrupun formalaşdırılması						potensial sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması
2.	Kommersiya hüquqi şəxslərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə risklərinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri məlumatların toplanması və təhlili, habelə müəyyən edilmiş risklərin aradan qaldırılması istiqamətində tədbirlər görülməsi			2023			

3.	Risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin zəruri fəaliyyətin icrası və aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilməsi məqsədilə Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi			İllik əsasda			
8.7.2. Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi risklərinin qiymətləndirilməsi məqsədilə ətraflı risk qiymətləndirilməsinin aparılması							
1.	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin qeyri-hökumət	DQİDK, ƏN, Azərbaycan Respublik		2023	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici dövlətlərin	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici	Qeyri-hökumət təşkilatları, o cümlədən xarici

	təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəliklərindən və dini qurumlardan terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması üçün aidiyyəti dövlət qurumlarının iştirakı ilə işçi qrupun formalaşdırılması	a-sının Qeyri-Hökumət Təşkilatlarına Dövlət Dəstəyi Agentliyi, MMX			qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə risk qiymətləndirilməsi üçün institusional çərçivənin formalaşdırılması	dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlar üzrə risk qiymətləndirilməsi-nin həyata keçirilməsi üçün metodoloji əsasların formalaşdırılması	dövlətlərin qeyri-hökumət təşkilatlarının Azərbaycan Respublikasındakı filial və nümayəndəlikləri və dini qurumlardan terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə riskinin başa düşülməsi və məhdudlaşdırılması
2.	Qeyri-hökumət təşkilatları və dini qurumlar üzrə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi			2024			

	<p>risklərinin qiymətləndirilməsi üçün zəruri məlumatların toplanması və təhlili, habelə müəyyən edilmiş risklərin aradan qaldırılması məqsədilə tədbirlər görülməsi</p>						
3.	<p>Risk qiymətləndirilməsi nəticələrinin zəruri fəaliyyətin icrası və aidiyyəti dövlət orqanlarına göndərilməsi məqsədilə Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi</p>			İllik əsasda			
8.7.3	Avans yolu ilə	Tövsiyə		Koordinasiya	İdxal məqsədilə	İdxal adı	Külli

.	<p>ödənilmiş valyuta vəsaitləri müqabilində müəyyən edilmiş müddətdə müvafiq mallar idxal olunmadıqda, işlər görülmədikdə və ya xidmətlər göstərilmədikdə, ödənilmiş valyuta vəsaitinin xaricdən geri qaytarılmamasına görə sahibkarlıq subyektlərinə tətbiq olunmuş sanksiyaların sayı, məbləği və digər zəruri statistik məlumatların ölkə risk qiymətləndirilməsi prosesi çərçivəsində</p>	<p>edilir: AMB DVX</p>		<p>Şurası tərəfindən müəyyən edilmiş müddətdə</p>	<p>ölkədən xaricə köçürülən valyuta vəsaitləri ilə bağlı sahibkarlıq subyektlərinə və onların əməliyyatlarına dair məlumatların toplanması və təhlil edilməsi</p>	<p>altında pul vəsaitlərini sistemə qaydada ölkədən çıxaran sahibkarlıq subyektlərinin müəyyən edilməsi və monitorinq prosesinə cəlb olunması</p>	<p>miqdarda valyuta vəsaitinin qanunsuz olaraq xaricə köçürülməsi risklərinin məhdudlaşdırılması və bu sahədə effektiv mexanizmlərin yaradılması</p>
---	---	--	--	---	---	---	--

	Koordinasiya Şurasına təqdim edilməsi						
8.7.4. Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə əlaqəli olan hüquqi şəxsləri ayırd etməyə imkan verən mexanizmin yaradılması							
1.	IP ünvanlar üzrə məlumatlardan şel və riskli şirkətlərin benefisiar mülkiyyətçilərinin müəyyən edilməsində istifadə	DiN, DTX, DVX, MMX		Mütəmadi	Eyni benefisiar mülkiyyətçisi olan hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi	Eyni benefisiar mülkiyyətçisi olan hüquqi şəxslərin əməliyyatlarını təhlil mexanizminin formalaşdırılması və monitoring prosesinə cəlb edilməsi	Korrupsiyaya və digər predikativ cinayətlərə qarşı mübarizə çərçivəsində hüquqi şəxslərlə bağlı şəffaflığın artırılması və potensial sui-istifadə risklərinin məhdudlaşdırılması
2.	Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə əlaqədar sahibkarlıq subyektləri ilə bağlı öhdəlik daşıyan şəxslərdən alınan məlumatların (hüquqi şəxsin benefisiar mülkiyyətçisi və ya	MMX		Sentyabr, 2023			

	hüquqi şəxsin hesabı üzrə sərəncam verən şəxslər və s.), o cümlədən imza nümunələrinə dair məlumatların benefisiar mülkiyyətçilər barədə mərkəzləşdirilmiş məlumat bazasında toplanması və çarpaz təhlillər aparılması						ıl-ması
3.	Hüquqi şəxslərin dövlət reyestrində toplanmış məlumatlara əsasən (hüquqi şəxsin adı, hüquqi ünvanı, təsisçi, direktor, təsisçi və direktorun	MMX, DVX		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi	Hüquqi şəxslərin dövlət reyestrində yığılan məlumatlar üzrə eyni benefisiar mülkiyyətçisi	Eyni benefisiar mülkiyyətçisi olan hüquqi şəxslərin şel şirkət olub-olmamasını müəyyən edən mexanizmin	Hüquqi şəxslər üzrə şəffaflığın gücləndirilməsi və onlardan sui-istifadə risklərinin məhdudlaşdır

	ünvanı, əlaqə telefonu və s.) hüquqi şəxslərin eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə bağlılığını müəyyən etməyə imkan verən təhlillər aparılması				olan hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi	qurulması	ılması
4.	Eyni benefisiar mülkiyyətçi ilə bağlılığı aşkar edilmiş hüquqi şəxslər məlumatların müəyyənləşdirilmiş şəxslər əsasında çarpaz yoxlanılması və təhlillər aparılması	MMX, DVX		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi			

8.7.5. Əsas fəaliyyəti dövriyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərdən potensial sui-istifadə hallarına dair

strateji təhlillər aparılması

strateji təhlillər aparılması							
1.	Dövriyyə vəsaitlərinin nağdlaşdırılması yolu ilə sahibkarlıq fəaliyyətini həyata keçirən hüquqi şəxslərlə bağlı məlumatların toplanılması və qarşılıqlı mübadiləsi mexanizminin yaradılması	MMX, DVX		Avqust, 2023	Əsas fəaliyyəti dövriyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərin müəyyən edilməsi	Əsas fəaliyyəti dövriyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərin əməliyyatlarının mütəmadi monitorinqi və şübhəli halların aidiyyəti üzrə təqdim edilməsi təcrübəsinin formalaşdırılması	Hüquqi şəxslərlə bağlı şəffaflığın artırılması və onlardan sui-istifadə imkanlarının məhdudlaşdırılması
2.	Əsas fəaliyyəti dövriyyə vəsaitlərini nağdlaşdırmaq olan hüquqi şəxslərlə bağlı təhlillər aparılması və	DVX		Avqust, 2023-cü ildən etibarən mütəmadi			

	<p>bu hüquqi şəxslərdən cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi məqsədilə sui-istifadə halları və şübhələri barəsində hüquq mühafizə orqanlarının və MMX-nin məlumatlandırılması</p>						
--	---	--	--	--	--	--	--

8.8. Ölkədaxili və beynəlxalq əməkdaşlığın gücləndirilməsi

8.8.1. Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla MMX arasında təcrübə mübadiləsinin təkmilləşdirilməsi

1.	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla MMX arasında yaradılan işçi qrup çərçivəsində konkret işlərlə bağlı maliyyə təhlili məlumatlarının mübadiləsi mexanizminin qurulması, habelə cinayət işləri üzrə ibtidai araşdırma prosesində bu məlumatlardan istifadənin effektivliyinin artırılması	<p>Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq</p> <p>DTX, DİN, DGK, DSX, DVX, MMX</p>		Mütəmadi	Koordinasiya Şurası tərkibində maliyyə təhlili məlumatlarının mübadiləsi üçün operativ mexanizmlərin yaradılması	MMX–nin cinayət təqibini həyata keçirən orqanlara təqdim etdiyi məlumatlardan effektiv istifadənin təmin edilməsi	Cinayət təqibini həyata keçirən orqanlarla və MMX arasında effektiv təcrübə və məlumat mübadiləsinin təmin edilməsi
2.	Cinayət təqibini həyata keçirən			Mütəmadi			

	orqanlar və MMX tərəfindən hazırlanan tipologiyaların, digər strateji təhlil məhsullarının və təcrübənin müzakirəsi, eləcə də mübadiləsi						
8.8.2	MMX və ona məlumat təqdim edən dövlət orqanlarının (qurumların) nümayəndələrindən ibarət xüsusişdirilmiş əməkdaşlıq çərçivələrinin yaradılması	DQİDK, ƏN, DGK, DVX, MMX Təvsiyə edilir: AMB, VK, AP		2023	MMX ilə aidiyyəti qurumlar arasında müntəzəm və effektiv məlumat mübadiləsi mexanizminin yaradılması	MMX tərəfindən təhlil edilən məlumatların keyfiyyətinin artırılması və onlardan effektiv istifadənin təmin edilməsi	Aidiyyəti qurumlar və MMX arasında effektiv əməkdaşlığın təmin edilməsi
8.8.3. Qarşılıqlı hüquqi yardım mexanizminin təkmilləşdirilməsi							
1.	Qarşılıqlı hüquqi	ƏN, DİN,	MMX	2023	Qarşılıqlı	Transsərhəd	Qarşılıqlı

	yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların idarə edilməsi, prioritetləşdirilməsi və geriyə məlumatlandırma mexanizminin təkmilləşdirilməsi	DTX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq			hüquqi yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların prioritetlik dərəcəsinin və idarə olunması standartlarının müəyyən edilməsi	elementlərə malik cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin istintaqı sahəsində qarşılıqlı hüquqi yardım sorğularından istifadə təcrübəsinin genişləndirilməsi	hüquqi yardımla bağlı beynəlxalq sorğuların cavablandırılması və ya göndərilməsi zamanı effektivliyin yüksəldilməsi
2.	Hüquq mühafizə orqanları tərəfindən ölkə risklərinə uyğun olaraq transsərhəd elementlərə malik cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi əməllərinin istintaqı zamanı qarşılıqlı hüquqi yardım			Mütəmadi			

	imkanlarından istifadənin intensivliyinin artırılması						
8.9. Ölkə risk qiymətləndirilməsi üzrə institusional çərçivənin formalaşdırılması							
8.9.1. Cinayət işləri üzrə statistik bazanın təkmilləşdirilməsi üçün infrastrukturun qurulması							
1.	Cinayət işləri üzrə statistik bazada toplanılacaq məlumatların əhatə dairəsinin müəyyən edilməsi	DİN, DTX, ƏN, DGK, DSX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə		2023	Mövcud statistik baza üzrə çatışmazlıqların və onun beynəlxalq standartlara uyğunluğunun təhlili	Beynəlxalq standartlara uyğun olaraq toplanılmalı zəruri məlumatların əhatə dairəsinin müəyyənləşdirilməsi	Cinayət işinin başladığı vaxtdan iş üzrə yekun qərarın qəbul edildiyi vaxtadək onun izlənməsinə imkan verən sistemli və əhatəli məlumat
2.	Cinayət işləri üzrə statistik bazanın	NK	DİN, DTX, ƏN, DGK,	2024			

	qanunvericilik əsaslarının müəyyən edilməsi		DSX, DVX, DSK, MMX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali Məhkəmə				bazasının formalaşdırılması
3.	Cinayət işləri üzrə statistik bazanın formalaşdırılması üçün infrastrukturun qurulması	DİN, DTX, ƏN, DGK, DSX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq, Ali		2025			

		Məhkəmə					
8.9.2. MMX tərəfindən strateji təhlillərin nəticələrinin davamlı şəkildə açıqlanması							
1.	MMX tərəfindən hüquq mühafizə orqanlarına təqdim edilən məlumatlar əsasında tipologiyaların hazırlanması və dərc edilməsi	MMX		Mütəmadi	MMX-yə təqdim edilmiş məlumatların təhlili və ümumiləşdirilməsi	Müxtəlif istiqamətlər üzrə strateji təhlil məhsullarının hazırlanması	Əsas təhdid doğuran cinayətlər və onların törədilməsi üsulları barədə öhdəlik daşıyan şəxslərin, nəzarət və hüquq mühafizə orqanlarının məlumatlandırılması
2.	MMX-nin taktiki təhlil fəaliyyətinin ümumiləşdirilməsi əsasında hazırlanan və sahəvi trendləri əks etdirən strateji təhlil məhsullarının hazırlanması və öhdəlik daşıyan şəxslərə, nəzarət və						

	hüquq mühafizə orqanlarına göndərilməsi						
3.	Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində əsas təhdid doğuran predikativ cinayət növləri üzrə strateji təhlillər aparılması və nəticələrinin MMX, hüquq mühafizə və nəzarət orqanlarına göndərilməsi, eləcə	DİN, DTX, DGK, DSX, DVX Tövsiyə edilir: Baş Prokurorluq		Mütəmadi	Hüquq mühafizə orqanları tərəfindən müvafiq təhdidlərin qiymətləndirilməsi metodologiyasının müəyyən edilməsi	Qiymətləndirmə aparılması və nəticələri barədə aidiyyəti qurumların məlumatlandırılması	Qiymətləndirmə nəticələrinə uyğun olaraq tədbirlər planının hazırlanması

	də onların qiymətləndirilməsinin nəticələrinə uyğun olaraq tədbirlər planının hazırlanması						
8.10. Cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın leqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi sahəsində institusional mühitin inkişafı							
8.10.1. Kölgə iqtisadiyyatının azaldılması məqsədilə kompleks tədbirlərin həyata keçirilməsi							
1.	Kölgə iqtisadiyyatı səviyyəsinin makroiqtisadi, monetar və vergi nəzarəti aspektindən qiymətləndirilməsi	İN		2023	Kölgə iqtisadiyyatının qiymətləndirilməsi üçün məlumatların toplanması	Kölgə iqtisadiyyatının qiymətləndirilməsi məqsədilə təhlillər aparılması	Müvafiq təhlillər əsasında kölgə iqtisadiyyatının azaldılması üçün təkliflər hazırlanması
2.	Əmtənin global	DVX, DGK		2023 - 2025	Əmtənin	Əmtənin	Qaçqınçılıq

	identifikasiya nömrəsi (GTIN) sisteminin tətbiqi mexanizminin formalaşdırılması				qlobal identifikasiya nömrəsi (GTIN) sisteminin tətbiqi üzrə beynəlxalq təcrübənin araşdırılması və təkliflər hazırlanması	qlobal identifikasiya nömrəsi (GTIN) sisteminin tətbiqi sahəsində infrastrukturun formalaşdırılması	risklərinin azaldılması, şəffaf vergi və gömrük nəzarətinin təmin edilməsi
--	---	--	--	--	--	---	--

8.10.2. Virtual aktivlər və virtual aktiv xidməti təminatçıları üzərində nəzarət və tənzimləmə mexanizminin qurulması

1.	Virtual aktivlər və virtual aktiv xidməti təminatçılarının tənzimlənməsi ilə bağlı tədbirlər görülməsi	Tövsiyə edilir: AMB	MMX	2024	Virtual aktivlərin və virtual aktiv xidməti təminatçılarının fəaliyyətinin tənzimlənməsinə dair qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin	FATF tövsiyələri nəzərə alınmaqla normativ bazanın formalaşdırılması	Virtual aktiv xidməti təminatçıların və virtual aktivlər bazarının effektiv monitoringə cəlb edilməsi
2.	Virtual aktiv xidməti təminatçılarının cinayət yolu ilə əldə edilmiş əmlakın	Tövsiyə edilir: AMB	MMX	2025			

	İqallaşdırılması və terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi ilə bağlı monitorinqə cəlb edilməsi infrastrukturunun qurulması				öyrənilməsi		
8.11. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə							
8.11.1. Terrorçuluğun maliyyələşdirilməsi və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizənin effektivliyinin artırılması, tətbiq olunan mübarizə tədbirlərinin bu sahələrin maliyyələşdirilməsi risklərinə uyğunluğunun təmin edilməsi							
1.	Qanunsuz pulköçürmə sistemlərinə qarşı effektiv mübarizə mexanizmlərinin formalaşdırılması	DİN, DTX, DVX		Mart – avqust, 2023	Terrorçuluğun və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı strategiyanın hazırlanması	Terrorçuluğun və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə üzrə	Terrorçuluğun və kütləvi qırğın silahlarının yayılmasının maliyyələşdirilməsinə qarşı
2.	Hədəfli maliyyə sanksiyaları tətbiq	DİN, DTX, DVX,		2023 – 2025			

	<p>edilməli fiziki şəxslərin və qurumların birbaşa və dolayı yolla Azərbaycan Respublikasında mövcud olan aktivlərə çıxış imkanlarının araşdırılması və həmin aktivlərin dondurulması üzrə tədbirlərin (o cümlədən beynəlxalq əməkdaşlıq çərçivəsində müvafiq tədbirlərin) həyata keçirilməsi</p>	MMX			<p>üçün işçi qrup yaradılması və effektiv mübarizə mexanizminə dair qabaqcıl beynəlxalq təcrübənin öyrənilməsi</p>	<p>strategiyaya dair təkliflər hazırlanması</p>	<p>mübarizə çərçivəsində aktivlərin dondurulmasına, həbsinə və müsadirəsinə dair hüquqi və metodoloji bazanın hazırlanması, tətbiqi, eləcə də ona nəzarətin təmin edilməsi</p>
3.	<p>Hədəfli maliyyə sanksiyaları tətbiq edilməli fiziki</p>	MMX		2023 – 2025			

	şəxslərin və qurumların aktivlərinin öhdəlik daşıyan şəxslər tərəfindən dondurulmasına dair metodoloji sənədlərin hazırlanması və maarifləndirici tədbirlərin həyata keçirilməsi						
8.11.2.	Yüksək riskli zonalarla ticarət şəbəkələrində qeyri-formal maliyyə əməliyyatları üzərində nəzarətin təmin edilməsi	DİN, DTX, DGK, DSX	MMX	2023 – 2025	Yüksək riskli zonalarla qeyri-formal maliyyə əməliyyatlarının monitorinqi sahəsində beynəlxalq təcrübənin araşdırılması	Qeyri-formal maliyyə əməliyyatlarının monitorinqi sahəsində infrastrukturun formalaşdırılması	Qeyri-formal maliyyə əməliyyatları üzərində monitorinq və nəzarət mexanizminin qurulması
8.11.	Dini qurumların	DQİDK		Mütəmadi	Dini qurumların	Dini qurumlara	Dini

3.	fəaliyyətində maliyyə şəffaflığının təmin edilməsi, dini qurumlar üçün sistemativ hədəfli maarifləndirmə tədbirlərinin həyata keçirilməsi				maliyyə fəaliyyətinin və əməliyyatlarının təhlil edilməsi, habelə məlumatların vahid bazada toplanması	münasibətdə terrorçuluğun maliyyələşdirilməsinə qarşı mübarizə sahəsində mütəmadi təlimlər keçirilməsi	qurumların hesabatlılığını və maliyyə şəffaflığının gücləndirilməsinə nail olunması
8.11.4.	Terrorçu qruplara (dəstələrə, təşkilatlara) qoşulma məqsədilə yüksək riskli zonalara getmiş və geri qayıtmış şəxslərə münasibətdə yerli icra hakimiyyəti orqanları vasitəsilə sistemativ və davamlı maarifləndirmə	DTX, DİN, DQİDK		Mütəmadi	Sistemli və əlaqələndirilmiş maarifləndirmə tədbirləri üzrə illik planların hazırlanması	Maarifləndirmə tədbirləri üzrə hədəf qrup və regionların müəyyənləşdirilməsi	Müvafiq şəxslərə münasibətdə sistemativ və davamlı maarifləndirmə tədbirlərinin keçirilməsi

	tədbirlərinin həyata keçirilməsi						
--	----------------------------------	--	--	--	--	--	--

AKRONİMLƏR

- ABA – Azərbaycan Banklar Assosiasiyası
- AFBİA – Azərbaycan Fond Bazarı İştirakçılarının Assosiasiyası
- AMB – Azərbaycan Respublikasının Mərkəzi Bankı
- ANP – Azərbaycan Notariat Palatası
- AP – Azərbaycan Respublikasının Auditorlar Palatası
- ASA – Azərbaycan Sığortaçılar Assosiasiyası
- DGK – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Gömrük Komitəsi
- DİN – Azərbaycan Respublikasının Daxili İşlər Nazirliyi
- DQİDK – Azərbaycan Respublikasının Dini Qurumlarla İş üzrə Dövlət Komitəsi
- DSX – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Sərhəd Xidməti
- DSK – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Statistika Komitəsi
- DTX – Azərbaycan Respublikasının Dövlət Təhlükəsizliyi Xidməti
- DVX – Azərbaycan Respublikasının İqtisadiyyat Nazirliyi yanında Dövlət Vergi Xidməti
- ƏN – Azərbaycan Respublikasının Ədliyyə Nazirliyi
- İN – Azərbaycan Respublikası İqtisadiyyat Nazirliyi
- MMX – Azərbaycan Respublikasının Maliyyə Monitorinqi Xidməti

- NK – Azərbaycan Respublikasının Nazirlər Kabineti
- VK – Azərbaycan Respublikasının Vəkillər Kollegiyası
- XKX – Azərbaycan Respublikasının Xarici Kəşfiyyat Xidməti